NER 1

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 2 Stycznia v. s. 1824 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 24 grudnia r. z.

(z Gazety le Conservateur Impartial.)

W niedzielę, dnia 23 t. m., deputowani wielkiey i średniey hordy *Kirgizów*, mieli honor bydź przedstawianymi JEGO CESARSKIEY MOŚCI i NAYJAŚNIEYSZYM CESARZOWYM, w pałacu CESARSKIM, po mszy.

CESARZ JEGOMOŚĆ, d. 12 t. m., ozdobić raczył orderem ś. *Alexandra-Newskiego*, Hrabię *Grabowskiego*, ministra religii i oświecenia publicznego w Królewstwie Polskiem.

Oto jest w zupełnem brzmieniu Ukaz Rządzącego Senatu, *o tem, że Ukaz 1776 r. 12 listop. nie ma bydź na przyszłość obowiązującym*, o którym w treści donieśliśmy w N. Kuryera Litewskiego 151szym:

„Wedle Ukazu JEGO CESARSKIEY MOŚCI, Rządzący Senat na Powszechnem Zebraniu Departamentow Moskiewskich słuchali, kopii uwiadomienia Powszechnego Zebrania Rządzącego Senatu Departamentow Sankt-petersburskich, przy którem dla należytego wykonania przesyła, wniesioną przez P. Ministra Sprawiedliwości i kawalera kopiją Naywyżey potwierdzoney Opinii Rady Państwa, w sprawie względem Radcy Stanu *Leniwcowa*, obwinionego o nadużycia i ukrycie zysku z dzierżaw gorzałczanych. A w opinii tey wyrażono: Rada Państwa na Departamencie spraw Cywilnych i Duchownych i na Powszechnem Zebraniu, podług Naywyżey potwierdzonego postanowienia Komitetu Ministrow, rozważała sprawę, osądzoną przez Powszechne Zebranie Rządzącego Senatu Departamentow Moskiewskich, względem Radcy Stanu *Leniwcowa*, obwinionego o nadużycie i ukrycie zyskow z dzierżaw gorzałczanych. Rada Państwa większością głosow znayduje, iż zdanie 6go Departamentu Senatu, przyjęte na Powszechnem Zebraniu przez szesnastu Senatorów, opiera się na rzeczywistey mocy prawa, i że Rządzący Senat, nie przystąpiwszy do rozpatrzenia istoty rzeczy, i stosując ją do obecnego, prawami przepisanego toku, dopełnił przez to włożonego nań obowiązku, przestrzegania stałości i nietykalności porządku Sądowego. W tym względzie, Rada Państwa ze swojey strony przyznaje, iż choćby naymocnieysze było podeyrzenie przeciw będącemu pod Sądem, choćby naymocniey przekonywające dowody, ku jego obwinieniu, wszystko to jednak nie może bydź zasadą sprawiedliwości wyroku, jeżeli forma i obrzędy, do postępowania sądowego przepisane, zostały naruszone. Te formy i obrzędy, broniąc zostających pod sądem, równie winnych, jak i niewinnych, same tylko mogą dać sprawiedliwości jego istotnie potrzebną i świętą godność. Zwracając się zaś do niektórych okoliczności sprawy w szczególności, Rada Państwa dostrzega, że prędsze ukończenie tey sprawy poczytuje się za potrzebne, między innemi, dla przyczyny bardzo ważney skarbowey niedoimki. Ale osądzenie nierzetelnego dzierżawcy trunkow do wynagrodzenia tey niedoimki dopomodz nie może; przeciwnie można się spodziewać, że przy należytem rozpatrzeniu tey sprawy, mogą bydź odkryte nowe sposoby do większego zaspokojenia skarbu. Nadto Rada Państwa nie może pokryć milczeniem, że Ukaz Rządzącego Senatu 1776 roku 12 listopada, na którym podług opinii 1go Departamentu Rządzącego Senatu, powinien bydź oparty wyrok w obecney sprawie, nie może, po nastaniu w poźnieyszym czasie ustaw, mieć tey mocy, jaka się mu przyznaje zdaniem 1go Departamentu, a to dla przyczyn następujących: Ukaz ten przepisuje nierzetelnych dzierżawców poborów, równie poręczników i poświadczycieli ich, odsyłać na zarobek do ciężkich robot; jednem zaś z praw poźnieyszych, co sprawiedliwie w sprawie tey dostrzegła Izba kryminalna Jarosławska, a mianowicie Ukazem 1799 roku 31 julii, na ciężkie roboty skazują się tylko za zabóystwo i kradzież z grabieżą, w szczególności zaś Ukaz 1776 roku nie może mieć, podług opinii Rady Państwa, żadney mocy przy bytności Ustawy o Bankrutach, przepisującey ogólne prawidła, jak postępować z osobami niewypłatnemi; w Ukazie zaś roku 1816 lutego 23 czyni się wzmianka o Ukazie roku 1776, tylko względem pozyskiwania niedoimek w terminie czteromiesięcznym. Zresztą, jeżeliby dla mnóztwa Ustaw i Ukazow nastąpiła trudność w dobraniu i przystosowaniu prawa, ktoremuby roztrząsająca się sprawa podlegała: tedy w takich zdarzeniach, znaydując się w niemożności pogodzenia literalnego brzmienia jednego prawa z takiemże brzmieniem drugiego, sama konieczność nakazuie, osobliwie w wyższych instancyach sądowych, iśdź za ogólnym duchem prawodawstwa i trzymać się istotnego brzmienia praw, naywięcey temu ogólnemu duchowi prawodawstwa odpowiadających. Przyjąwszy zaś to za prawidło, nie można przyznać, iżby ogólny duch teraznieyszego prawodawstwa kryminalnego Rossyyskiego wskazywał, albo dopuszczał zesłanie na ciężkie roboty za niedoimkę, czego wymaga Ukaz 1776 roku, i to naybardziey dla tego, że Ustawa o Bankrutach, pod którą naturalnie powinna się poddać wielka część spraw tego rodzaju, stanowi różnicę między prostą nierzetelnością, bankructwem nieostróżném i bankructwem złośliwém, i przepisując w ostatnich z tych zdarzeń oddawać winnych do sądu, poddaje ich działaniu ogólnych praw kryminalnych. Stosownie do tego, co się powiedziało wyżey, Rada Państwa mniema: zdanie 6go Departamentu Rządzącego Senatu, przyjęte na Powszechnem Zebraniu przez szesnastu Senatorów, jako zupełnie sprawiedliwe i na prawach oparte, utwierdzić w całey mocy. Do tego Rada Państwa za potrzebne poczytuje dodać, iż rozwiązując tym swoim wnioskiem pytanie, przez Ministra sprawiedliwości wniesione, Rada Państwa, pospołu z tem postanawia polecić Rządzącemu Senatowi, ażeby przez Ukazy uwiadomić wszystkie mieysca Sądowe i Urzędy administracyyne o tem, że Ukaz 1776 roku 12 listopada, po nastaniu praw poźnieyszych, żadney mocy i działania teraz mieć, a zatem za osnowę wyroków przytaczany bydź nie może. Na autentyku napisano: JEGO CESARSKA MOŚĆ, nastałą Opiniją na Powszechném Zebraniu Rady Państwa, większością głosow przyjętą, o Radcy stanu *Leniwcowie* Naywyżey utwierdzić raczył rozkazując wykonać. *Za prezydenta Rady Państwa podpisał Mikołay Mordwinow*, dnia 23 lipca 1823 roku. I uczynioney w Senacie sprawki, z którey okazało się: iż w 2gim oddziale 6go Departamen-

tu Rządzącego Senatu, po wysłuchaniu wyciągu sprawy, wprowadzoney do tego oddziału dnia 25 maja 1819 roku; od Jarosławskiego Gubernatora Cywilnego, o Radcy Stanu *Leniwcowie*, względem odkrycia tych nadużyć i utajenia zebranych zyskow, włożonych kapitałow w dzierżawy trunkowe gubernii Jarosławskiey od roku 1811 do 1816 ze szkodą Skarbu, i względem pomagających mu do tego różnych ludzi, roku 1820 augusta 25 i 31 postanowiono: że sprawy tey okazuje się: 1) Imiennym Naywyższym Ukazem, d. 27 marca 1814 roku Rządzącemu Senatowi objawionym; po doniesieniu zwiedzającego gubernią wołogodzką P. Radcy Taynego, Senatora *Chitrowo*, względem dobrowolnego skupienia się niedoimek z poboru trunkowego we czterech miastach gubernii wołogodzkiey, byłych w dzierżawie *Leniwcowa*, Naywyżey rozkazano: ponieważ niedoimka przewyższa ewikcye (załogi) przeto własny majątek dzierżawcy i jego samego, jako takiego, który umyślnie tey niedoimki dopuścił się, poddać uzyskaniu i odpowiedzialności, podług istotnego brzmienia Ukazu z dnia 20 listopada 1819 roku. A tym Ukazem z resztą zalecono: z tymi, którzy naruszyli świętość swojego zobowiązania się, dzierżawcami trunkowemi i z majątkami ich, dla zachowania straty skarbowey, postępować podług istotney mocy dawnieyszych praw w tey rzeczy. 2) Na Radcy Stanu *Lieniwcowie* okazała się niedoimka z dzierżawy i po miastach gubernii jarosławskiey, o czem odbywało się śledzenie przy zasiadaniu półkownika *Durowa* w Rządzie gubernialnym jarosławskim, który, opisawszy winy przestępstwa *Leniwcowa*, i przedstawiając o nich 1mu Departamentowi Rządzącego Senatu, prosił o rozkaz, ażeby ustanowić osobną Kommissyą dla wyprowadzenia jak naydokładnieyszego rachunku z tey jarosłowskiey dzierżawy trunkowey. 3) Ale 1szy Departament Rządzącego Senatu, odmieniwszy zamiar Rządu gubernialnego względem ustanowienia osobney Kommissyi, do obrachowania dzierżaw trunkowych jarosławskich, w Ukazie 20 maja 1818 roku przepisał mu, ażeby uznanych przez Rząd za nadużycia w dzierżawach trunkowych jarosławskich radcę stanu *Leniwcowa* i innych ludzi, niezwłocznie oddał pod sąd, dla osądzenia podług prawa i w następnym czasie po okazaniu się nadużyć, oddawał pod sąd bez żadnego odkładania. Przy czem w tymże 1szym Departamencie sporządzona sprawka, że *Leniwcow* utrzymywał od 1811 do 1815go roku pobory trunkowe w wielu guberniach i miastach, równie tobolskie i tomskie zakłady pędzenia wódki, tak łącznie z towarzyszami swymi, jak i sam przez się, że niedoimka z byłey dzierżawy u *Leniwcowa* z towarzyszami może przewyższać pięć milionow rubli, że Powszechne Zebranie Senatu, na osnowie Nawyższego Ukazu 25 maja 1815 roku zgromadzone i 1szy Departament, postanowili uzyskać niedoimki, w guberniach: orenburskiey, twerskiey i tomskiey, z majątku własnego *Leniwcowa* i towarzyszow, a czego nie będzie dostawać, wtedy już z ewikcyy; Wołogodzkiey z majątkow własnych i plenipotenta jego *Rudomietowa*, jako uznanych w nadużyciach dzierżawy trunkowey i osobiście z nich samych, postępując w tém poszukiwaniu z nimi ściśle podług surowości Ukazow: Rządzącego Senatu 1776go listopada 12, Nywyższych 1809 listopada 20 i 1816 lutego 23, i w guberni Nowgorodzkiey, z *Leniwcowem* jako tym, który naruszył świętość swojego zobowiązania się w obliczu skarbu i uznanym za winnego nadużyć; w umyślném zaciągnieniu niedoimki na szkodę skarbu, tak i ze spólnika jego, zarządzającego poborami, mieszczanina *Kopustina* i z majątku ich, na osnowie Naywyższego Ukazu 1809 listopada 20 artykułu 4go, postanowienia Rady Państwa 29 kwietnia 1814 i Naywyższego z dnia 23 lutego 1816 roku Ukazu, postąpiwszy z nimi w zdarzeniu niedotrzymania, na zupełne zadosyć uczynienie skarbowi, podług surowości Ukazu 776 listopada 12go, w którym powiedziano: jeżeli dzierżawcy poborow niedoimki płacić nie będą, tedy w takiem zdarzeniu za nieopłatę opisując ich poręczników i poświadczycieli po nich majątki, na opłatę summy dzierżawney, przedawać przez licytacyą, a jeśli ten ich majątek na opłatę doimek wystarczać nie będzie, wtedy takich niewypłatnych, poręczników i poświadczycieli na odrobek odsyłać do ciężkich robot i bez Ukazu Senatu, z płaty po 24 rubli na rok nikomu nie oddawać. A w Imiennym Naywyższym Ukazie. 1816 roku 23 lutego wyrażono, uzyskanie niedoimek, jakie oznaczone będą od dzierżawcow poborow trunkowych, stosownie do pomienionego 776 roku Ukazu, nieodmiennie powinny bydź uskutecznione we 4 miesiące od doyścia Ukazow; lecz że *Leniwcow* nie tylko w terminie cztero miesięcznym nie zapłacił niedoimek, ale i majątku u niego na to, nawet po wyszukiwaniach po całym kraju nie okazuje się. po tey *sprawce*, Urząd ten 1szy Departament Rządzącego Senatu rozważali, iż chociaż wypadałoby teraz wnet spełnić nad *Leniwcowem*, jako niepłacącym dzierżawnych pieniędzy, Naywyżey wskazany pomienionemi Ukazami środek; ale się to odwleka tylko przez trwające w Rządzie gubernialnym jarosławskim wyszukiwanie winnych w nadużyciach przez ukrycie zyskow i kapitałow, jakim Rząd ów uznał już *Leniwcowa*; a zatém 1szy Departament w pomienionym Ukazie swym z dnia 20 maja 1818 roku dodał, ażeby Rząd względem *Leniwcowa*, wskazał na widok i dla porównania tym urzędom, gdzie on sądzony będzie, wszystkie udowodnione nadużycia, powyżey tu wypisane, w rzeczy byłych w dzierżawie jego *odkupow*, ażeby oznaczony, na mocy wyżey przytoczonych Ukazow, środek na *Leniwcowie* za nieopłacenie niedoimek mógł bydź spełniony. 4) Rząd Gubernialny Radcę Stanu *Leniwcowa*, i dalszych w sprawie odkrytych przez ten Rząd winowayców różnego stanu ludzi, za wyprowadzające się przezeń nadużycia, co do jarosławskiey dzierżawy trunkow i za spólnictwo w tém, oddał dla osądzenia podług prawa do Jarosławskiego Sądu powiatowego, zostawając u siebie samę tylko część rachunkową. 5) Na skutek czego, Sąd powiatowy, zapytawszy *Leniwcowa*, czy potwierdza on dawnieysze swe odpowiedzie, dane Rządowi Gubernialnemu, żądał od niego przez punkta zapytań, samego tylko usprawiedliwienia przeciwko nowych dowodow, na niego podanych od Kommissyoniera *Połatajewa*, który był przy jarosławskich dzierżawach trunkowych, a przeciwko którym przez Rząd Gubernialny odpowiedzi od niego nie były otrzymane; lecz *Leniwcow*, oświadczywszy naprzód Sądowi powiatowemu, iż mu nie wiadomo, za jakie doniesienia jest on przez Rządzący Senat pod sąd oddany, prosił, aby Ukaz w tey rzeczy, jako właściwie do osoby jego ściągający się, był mu sposobem ustanowionym objawiony; a potym przedstawiał, że pytania te zawierają w sobie same tylko dodatkowe *Połatajewa* wyznania, ale za jakie mianowicie dalsze odkupy swoje, za jakie osądzony przez niższe kryminalne urzędy uznany on jest za występnego dzierżawcę, równie jak i za co przez Rząd gubernialny winnym uznany, jemu nie objawiono, i o tych przedmiotach występkow, w tych punktach zapytań zgoła nie umieszczono; a że ani prawa nie oznaczają, ani woli Naymiłościwszego Monarchy nie masz na to, iżby niewinny był sądzony, z samych tylko pozorow jego przestępstwa, albo na doniesienie tylko mieysc i osob, ale podług natury rzeczywistych przestępstw, formą ustanowionego porządku wybadanych, przeto prosił, objawić mu w zupełności przepis Rządzącego Senatu i o pozorach przestępstwa jego jak w tym, tak i w innych sprawach dzierżaw, dać mu zupełne punkta zapytań, ażeby mógł z nich przynieść swe usprawiedliwienia. Ale Sąd Powiatowy tego mu odmówił, pod tym pozorem, że z jarosławskich dzierżaw przedmioty, właściwie do osoby jego stosujące się, wiadome mu są z dawnieyszych jego zapytań, na które on składał już Rządowi Gubernialnemu swoje usprawiedliwienia; a zatem nie ma potrzeby domagać się o te okoliczności, za które oddany pod sąd; a co do dalszych dzierżaw wszystkie prze-

świadczone jego nadużycia przez Rządzący Senat postanowione, nie dla sądzenia, a dla wiadomości i porównania mieysc, gdzie on sądzony będzie, ażeby oznaczony Ukazami 776 listopada 12 i 1816 lutego 25, środek nad nim za niepłacenie niedoimek mógł bydź spełniony; w czém i Izba kryminalna, do którey sprawa ta z powiatowego Sądu postąpiła, zadosyć mu nie uczyniła. A naostatek Sąd powiatowy i Izba dla tychże samych przyczyn, które oświadczone zostały Sądowi powiatowemu w Ukazie Rządu Gubernialnego, i na które *Leniwcow* prosił, aby mu dano punkta zapytań, osądziwszy go na odjęcie rang i szlachectwa, postanowili. Sąd Powiatowy, wykonać na *Leniwcowie* postanowienie Rządzącego Senatu, nastałe na osnowie Ukazu 776 roku 12 listopada, za niepłacenie niedoimek; a Izba, odesłać *Leniwcowa* na *Syberyą*. W Imiennym zaś Naywyższym Ukazie, dnia 8 sierpnia 1801 roku nastałym, wyrażono: na osnowie porządku dla wszystkich Sądów Kryminalnych ustanowionego, podsądny nieodjemne ma prawo przedstawić swe dowody, i Sądowy urząd nie może nigdy wymawiać się od ich rozpatrywania i wszystkich śledzeń, jak z okoliczności wypadną, i że oddając obwinionego pod działania prawa, jeśli Ja chcę, żeby przestępstwo było odkryte i znalazło winną nagrodę; tedy więcey jeszcze Pragnę, ażeby niewinność znaydowała w temże samém prawie i sądzie wszystkie środki do usprawiedliwienia. A potym, w podobney sprawie o Radczyney Tytularney *Suboczewey*, w Imiennym Naywyższym Ukazie, danym do Rządzącego Senatu w dniu 16 czerwca 1819 roku wyrażono: „1szy Departament Senatu przepisują Kazańskiemu i Simbierskiem u Rządom Gubernialnym bez warunkowie i wyraźnie, w przypadku nieakuratności *Suboczewey* w opłacie dzierżawney niedoimki, postąpić z nią na osnowie Ukazu 776 roku listopada 12go, tym samym skazał ją na zesłanie do robot ciężkich bez sądu i Moiey konfirmacyi, Rozkazuję Rządzącemu Senatowi, wyrok na Radczynią Tytularną *Suboczewą*, tak przeciwny kardynalnym prawom, podnieść niezwłócznie" Rządzący Senat, widząc z jedney strony Naywyższą wolę Jego Cesarskiey Mości, iżby sprawiedliwość miała swe działanie, a z drugiey Naymiłościwsze żądanie, iżby niewinność znaydowała wszystkie środki do swojego usprawiedliwienia, napotyka przy tem, że 1szy Departament Rządzącego Senatu Radcy Stanu *Leniwcowemu* ostatecznie naznaczył już środek ukarania i postawił go na widok Jarosławskim Sądom, ażeby mogło bydź spełnione wtedy, kiedy przeciw obwinień jego, nie żądano przed Sądem odpowiedzi, mogących albo go usprawiedliwić, albo podwoić środek ukarania, którego to postanowienia 1go Departamentu, 6ty sam przez się odmienić nie ma prawa; a zatym ośmiela się podać okoliczność tę do Wysokiey Monarszey Jego Cesarskiey Mości łaskawey woli naypoddaniey prosząc o Naywyższy rozkaz, ażeby sprawa ta powrócona była do Sądów Jarosławskich z tém, iżby one oświadczywszy *Leniwcowemu* wszystkie wyłożone przez 1szy Departament Rządzącego Senatu obwinienia, razem z opisanemi przez Rząd Gubernialny w przedstawieniu jego do tegoż Departamentu, żądali na nie od *Leniwcowa* należytych odpowiedzi i usprawiedliwienia, i nie ograniczając się już przypisem Senatu, przystąpili do zebrania wszystkich do tego potrzebnych wiadomości, tak co do Jarosławskiey jako i do Nowgorodzkiey i Wołogodzkiey dzierżawy; i postanowiły ostateczny wyrok na osnowie praw; o czém Jego Cesarskiey Mości podać naypoddanieysze przełożenie, które też zostało podane. Ale na skutek przełożenia P. Ober Prokurora i Kawalera, nastałego na zalecenie P. Ministra Sprawiedliwości, sprawa ta przeniesioną była do Powszechnego Zebrania Rządzącego Senatu Departamentow Moskiewskich. Rozkazali: o powinnem i nieodmiennem podług tey Naywyżey potwierdzoney opinii Rady Państwa wykonaniu, z wypisaniem postanowienia 6go Departamentu Rządzącego Senatu, do Jarosławskich Rządu Gubernialnego i Izby Kryminalney, z powrótem do ostatniey sprawy w autentyku, posłać Ukazy i również przez Ukazy dla należytego podług niey w potrzebnych zdrzeniach wykonania, dać wiedzieć wszystkim Rządom Gubernialnym i Obwodowym, Izbom Sądu Kryminalnego, woyskowey Kancellaryi i dalszym mieyscom Urzędowym, takoż PP. Ministrom, Wojennym Jenerał Gubernatorom, Wojennym Gubernatorom zarządzającym i cywilnemi sprawami, Jenerał Gubernatorom, Gubernatorom Cywilnym i Naczelnikom miast, a do Nayświętszego Rządzącego Synodu i do wszystkich Departamentow Rządzącego Senatu przesłać uwiadomienia. Dnia 31 października 1823 roku, (z powszechnego zebrania Departamentow Moskiewskich.)

Królestwo Polskie.

Warszawa dnia 1 stycznia.

(z *Kuryera Warszawskiego*)

Rok 1823 znaczna część publiczności warszawskiey zakończyła *dobroczynnie*. Na widowisku, danem na wsparcie ubogich, zostających pod opieką *Towarzystwa Dobroczynności*, mimo wysokiey ceny biletow, prawie wszystkie mieysca, w nowo urządzoney sali, w domu tegoż Towarzystwa, były zajęte. Naydostoynieysze osoby zaszczyciły to widowisko obecnością swoją. Równie gorliwe w wspieraniu nieszczęśliwych, jak pełne gustu Szanowne Opiekunki tegoż Towarzystwa, ułożyły widowisko, które zajęło widzów, i wzniecało ustawiczne oklaski. Znakomici amatorowie przedstawili komedyą *Mandaryn*; główne jey role wybornie oddane, przepyszne wszystkie ubiory, piękna dekoracya (pędzla *Wolskiego*), sprawiły powszechne zadowolenie. Nastąpiły obrazy z żywych osob ułożone. Naybardziey podobał się wystawiający 4 pory roku. Grono ślicznych dziewic uwieńczonych kwiatami otacza *Florę*, ta piękna *Wiosna* poprzedza swą siostrę *Cererę*, a weseli wieśniacy w radośnych pląsach, cieszą się z obfitego plonu *Lata*. Młody *Bachus*, w towarzystwie hożych *Bachantek*, przedstawia równie wesołą *Jesień*, i *Zima* ma swoje powaby: kto jey obraz tu widział, nie znudzi się czekaniem na jey ukończenie. Ostatnia scena allegoryczna wzniecila powszechne oklaski: Rok 1823, już zestarzały zbliża się do grobu; trwoży się na widok przyjemney dzieciny, która po nim nastąpi, wybija godzina 12ta, niknie rok stary, a sędziwy *Czas*, w teyże chwili roztwiera bramę i Rok 1824 staje na mogile swego poprzednika, otaczają go wszystkie nadzieje.

Francya.

Gazeta Petersburska *le Conservateur Impartial* z Paryża pod 16 grudnia, z gazety paryzkiey (*Gazette de France*) umieściła następujące uwagi: Gdy dyrektoryat wykonawczy rzeczypospolitey francuzkiey przesłał kantonom szwaycarskim rozkaz, wypędzenia naszych emigrantów, i gdy kantony szwaycarskie posłuszne były temu rozkazowi; gazeciarze liberalni upatrywali w tey powolności dwoisty zakład szczęścia Francyi i szczęścia Szwaycaryi.

A jakżeby rewolucya mogła znieść swoich nieprzyjaciół tak blizko stolicy; rewolucya, która ścigała przez lody polarne brata i siostrę naydostoynieyszey ofiary, i wymogła na polityce potężnego Monarchy tę okrutną powolność; a wstyd ten, następca jego tak godnie i królewskiey dostoyności przyzwoicie zagładził.

Dzisia kiedy Mocarstwa europeyskie wymagają od tegoż samego rządu wypędzenia zbiegłych tam jakobinów, wszystko się odmieniło; to, co było prawem, teraz jest tyranią; co było obowiązkiem, teraz jest nikczemnością; przedziwna giętkość nauki, która się daje naciągnąć do wyrokow nayprzeciwnieyszych, podług czasu i mieysca.

Nie ganimy polityki dyrektoryatu: szedł on za wrodzonym instynktem; trzymał się zasady powszechney; lecz jeżeli ten instynkt jest wrodzonym, dla czegoż chcą, ażeby Europa jego się wyrzekła? jeżeli ta zasada jest powszechną, dla czegoż się zdumiewają, że Europa podług niey chce postępować? Niezawodną jest rzeczą, że prawo

ucieczki zasadza się na niepodległości wzajemney krajów. Lecz ta niepodległość czyliż jest woyną tajemną; czyliż ta niepodległość chce, ażeby zbrodniarz, będąc obmierzłym we własnym kraju, znalazł się niewinnym na drugiey stronie strumyka lub za słupem granicznym. Prawda, że dawny rząd był taki, o którym nie w jedney okoliczności nadmienieniliśmy, że ten dawny rząd nie jest tak nienawistnym dla naszych liberalistów, żeby mu niemieli zazdrościć wielu rzeczy. Lekce oni będą cenić to wszystko, ilekolwiek ten rząd miał w sobie zarodów porządku, pierwiastków spóyności i trwałości. Lecz co się tycze polityki jego zabiegów, jego krętney dyplomatyki, jego systematu egoistycznego, który opiekował się tem zewnątrz, co wewnątrz wywoływał; owoż coby chciano mieć napowrót, choćby naydrożey kosztowało. Na nieszczęście, gdyby wywod tak okropnego wypadku miał odnowić wszystkie ich boleści. Europa jest jedną; Narody Europy są także jednym narodem. W cywilizacyi polityczney zaszły daleko większe postępy, aniżeli w cywilizacyi towarzyskiey. Taż sama potrzeba, która zbliżyła pojedyncze, rozproszone, osoby dla utworzenia towarzystw, dziś zbliża rozmaite społeczeństwa, aby jedno tylko tworzyły.

Filozofowie ostatniego wieku mocno przyganiali, mocno wołali na schronienie w kościołach; ten przywiley, naydawnieyszych sięgający czasów i naytkliwszy, który tak wymównie przypominał ludziom, że miłosierdzie zawsze się mieści obok z prawdziwą władzą. Lecz widzieli oni ze smutkiem, prawo wyższe nad samo prawo; utyskiwali oni z narzekaniem nayuszczypliwszém na tę różnicę, między dwóma występkami, równie godnemi kary; na te prawa niewinności, nabyte przypadkiem, albo szybkością biegu. Cóż im było powodem do zapomnienia swych własnych prawideł? Wreście nie idzie tu o wydawanie, idzie tu o oddalenie. Rządy obrażone nie domagają się, aby gwałcicielów oddano ich sądowi; zostawują oni Bonapartemu, chwałę owey polityki mocnieyszego. Żądają one tylko, ażeby ci ludzie zostali pozbawieni środków, ponawiania swoich wykroczeń. Jestże to prawem, czy nadużyciem? Jeżeli to ma bydź nadużyciem; nie będę mógł sumiennie wymagać od mojego sąsiada, ażeby bronił zabóycy weyść na jego parkan, z którego wygodnie mógłby przyłożyć i wymierzyć do mnie swą strzelbę. Lecz czyliż przeto zagrożone są same monarchie; czyliż i rzeczypospolite szwaycarskie nie mają nic takiego, coby obrażało oczy i myśli karbonarów? Bo nakoniec, te dumne dzieci *Wilhelma Tella*, nie są bynaymniey republikanami *Dantona*, ani sprzysiężeńcami *Quirogi*; wolność, którą kochają, nie jest zapomnieniem władzy rodzicielskiey, praw małżeńskich, pogardą podań, żądzą burzenia. Znaydują się arystokracye w wielkiey części tych rzeczypospolitych;we wszystkich znaydują się starodawne i patryarchalne zwyczaje; prostota obyczajów, wieczny przedmiot naymocniey poniżającey równości; a nadewszystko, znayduje się religia. Jak można przypuścić, że rewolucya to wszystko poważa; rewolucya, która w naypięknieyszych dniach swoich, zniosła niedźwiedzie *Berneńskie*, jako pomniki feudalności, w mniemaniu, że zrobiła wielkie dzieło filozofii, wywożąc je do zwierzyńca paryzkiego.

Paryż, dnia 17 grudnia.
(z Gazety Warszawskiey)

Onegday nastąpiła na ratuszu świetna uczta, którą stolica tuteysza dała na obchod powrótu Xięcia *Angouléme* i zwycięztw woyska. Mieysce przed ratuszem zdobiły 4 kolumny z trofeami wojennemi, a przed głównym wchodem rozbito wspaniały namiot służący za przysionek. Były 3 sale dla zgromadzonych osób, w pierwszey tronowey tę tylko uczyniono odmianę, iż obok niey wystawiono teatr; sala dworska kwadratowa była ozdobioną materyami złotemi i srébrnemi z haftowanemi liliami; a naokoło stały wzniesione krzesła dla 1200 dam, za któremi znaydowała się podobna liczba mężczyzn. Przy jedney stronie sali był wspaniały baldachim dla dworu. Tak nazwana sala ogrodowa, umyślnie na tę uroczystość wystawiona, miała kształt podługowaty. Była bardzo piękną i gustownie ozdobioną; a obeymowała blizko 3000 ludzi. Sufit wystawiał Xięcia Angouleme na wozie tryumfalnym, który waleczne jego woysko otaczało, a przy końcu sali był także teatr. O godzinie 6tey, gdy już sala tronowa i dworska napełnione były gośćmi, odgłos bębnów ogłosił przybycie dworu. Znaydowali się na tey uczcie: *Monsieur*, Xiążę *Angouleme* z małżonką swoją, Xiężna *Berry*, Xiążę *Orleans* z małżonką swoją i naystarszą córką, oraz Xiążę *Carignan*. Prefekt na czele rady mieskiey, prefekta policyi, jenerałnych sekretarzy i 12stu dam z miasta, wyznaczonych od Monarchy, przyjął rodzinę królewską przy weyściu do ratusza, i zaprowadził do osobnego pokoju, gdzie wspomniona rodzina krótko zabawiwszy, udała się do sali tronowey. Tam gdy powitana radośnemi okrzykami, zajęła swoje mieysca, Hrabia *Chabral*, prefekt, miał stosowną mowę, na którą *Monsieur*, zastępując nieobecnego Monarchę, odpowiedział w tych prawie słowach: *Mości Panowie! darujcie WPanowie krótkości wyrazów, jakich używam, na wynurzenie uczucia mego: idzie o sławę mojego syna i woyska francuzkiego. Czyliż można było wątpić, iż syn móy nie dopełni danego mu od Monarchy naszego zlecenia, aby walczył, zwyciężył i pokoy przywrócił.* Tu powstały radośne okrzyki całego zgromadzenia, tak iż (jak się zdawało) *Monsieur* niemógł dokończyć odpowiedzi swojey. Dostoyne osoby udały się potém do sali jadalney, gdzie usiadły przy stole, u którego także siedziały damy dworu, żony ministrów, wielkich urzędników dworu królewskiego, pierwsi urzędnicy, i wspomnione damy z miasta, w liczbie 12tu, a członkowie rady mieskiey usługiwali. Przy drugim stole na 60 osób siedzieli ministrowie, marszałkowie, wielcy urzędnicy dworu królewskiego, i oficerowie czyniący służbę. W końcu uczty, *Monsieur*, pijąc zdrowie królewskie, wynurzył żal, iż Monarcha nie mógł bydź obecnym na tey uroczystości. Udał się potém dwór do przyległey sali, gdzie rozdawano kawę. Sala ta była nader piękną. Płasko-rzeźby gipsowe wystawiały kampanią w Hiszpanii, a 15 zawieszonych obrazów, malowanych z nadzwyczayną prędkością, przypominało nayświetnieysze dzieła bohaterskie na półwyspie hiszpańskim. Ztamtąd powróciła rodzina królewska do sali tronowey, gdzie na wystawionym obok niey teatrze grano stosowną sztukę, napisaną przez P. *Charet*, z muzyką P. *Bogeldieu*. Teatr wystawiał rynek, na którym wzniosła się brama tryumfalna z napisem: *woysku pireneyskiemu*. Przez nią wchodziło zwycięzkie woysko. Młody oficer opowiadał oycu swemu bohatyrskie dzieła Xięcia naczelnego wodza, a dwie kobiéty z Wandei, przypominały podróż jego tamtędy, i jak był przyymowany. Pokazał się potém oficer sztabowy, a wziąwszy podany mu wieniec bluszczowy, włożył go na popiersie Króla. Wielki chór zakończył widowisko, które z powszechnym oklaskiem przyjęto. Gdy prefekt podał Xięciu *Angouleme* odę o woynie w Hiszpanii, napisaną po łacinie przez P. *Lemaire* i pięknie przez *J. Didota* drukowaną, udała się rodzina królewska do sali dworskiey, gdzie zasiadła pod baldachinem, a tymczasem Xiężna *Berry* rozpoczęła pierwszy kadryl z Xięciem *Carignan*. O godzinie 9tey udała się rodzina królewska do sali ogrodowey, gdzie znowu Xiężna *Berry* tańcowała pierwszy kadryl z P. *Maliet*. Przeszedłszy nakoniec rodzina królewska salę naokoło, oddaliła się z takim samym obrzędem, z jakim była przyjętą. Aż do tego czasu każdy gość zostawał na swojém mieyscu, a po wyyściu rodziny królewskiey, goście rozeszli się po wszystkich salach, i taniec był powszechnym. O pół do 10tey zaczęło się powtórne widowisko na teatrze w sali ogrodowey. O północy otworzono środkowe sale, gdzie zastawiono stoły i liczne bufety. Podczas uczty i po niey trwały tańce aż do godziny 8 zrana, ogólnie było przeszło 6000 osób zaproszonych na ucztę. Sale ratusza będą otwarte dla Publiczności do d. 21 b. m. Dnia 22 m. rada mieska da obiad na 300 osób, i bal dla marszałków, jenerałów i wszystkich wyższych oficerów, którzy powrócili z Hiszpanii.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 1.

Wilno dnia 2 Stycznia v. s. 1824 Roku.

FRANCYA.

W dzień powyższey wielkiey uczty na ratuszu, były zabawy dla ludu na polach elizeyskich gdzie w wielkim kwadracie znaydowały się 3 bufety z winem i tyleż z jedzeniem. Rozdawanie ich zaczęło się o godzinie 2giey. Na teatrze, towarzystwo P. Franconi, wystawiło zdobycie szturmem *Trocadero* dwa razy we dnie i dwa razy wieczorem przy świetle. O godzinie 4tey rozdawano jedzenie i wino na rynkach. Około 8mey spalono wielki fayerwerk przy weyściu na pole elizeyskie, i tak tam, jako też na rynkach, gdzie się drążnicy i węglarze zgromadzali, tańcowano. Wszystkie publiczne i prywatne domy wspaniale oświecono, i wiele ich białemi chorągwiami ozdobiono; ratusz, pałace, izby deputowanych i legii honorowey, dom gwardyi bokowey, mennica i gmach prefektury policyi, szczególniey celowały. Wyborne urządzenia policyyne, zapobiegły wszelkiemu nieszczęśliwemu przypadkowi, mimo niezmiernego tłumu ludu.

Wczora były bezpłatne widowiska na wszystkich teatrach królewskich, wyjąwszy teatr wielkiey opery, którego artyści grali dla Króla i jego rodziny sztukę, pod napisem: *Vendome w Hiszpanii.*

Dnia 21. Jenerał porucznik *Ludwik Alojzy Hohenlohe-Bartenstein*, który dowodził 3cim korpusem woyska w Hiszpanii otrzymał od Króla Jmci wielki krzyż orderu *ś. Ludwika.*

Xiążę *Angouleme*, przyymując zaproszenie na wielką ucztę na ratuszu d. 23 b. m. oświadczył, iż z wielką radością korzystać będzie z tey sposobności znaydywania się razem z wyborem woyska francuzkiego.

Tuteyszy dziennik *Gwiazda*, donosi o pogłosce, iż Oyciec ś. bardzo choruje.

Dnia 22. Onegday arcy-biskup paryzki, w kościele metropolitalnym, wyświęcił przeszło 180 klerykow na xięży, dyakonow subdyakonow i t. d.

Dnia 13 b. m. o godzinie 3 i 50 minut, zrana dało się uczuć trzęsienie ziemi w *Belley*, w departamencie *Ain* i okolicach.

List z *Marsylii* pod d. 12 b. m. donosi, iż według wiadomości z Lewantu, wielki admirał turecki wszedł do ciaśniny morskiey, z większą częścią floty swojey, i znayduje się w *Gallipol*; mnieyszy atoli oddział okrętow jego, krąży jeszcze niedaleko *Czesme*.

TURCYA.

Stambuł dnia 25 listopada.

(z Gazety Warszawskiey.)

Na ostatnich obradach dywanu zaymowano się wyłącznie wewnętrznemi sprawami krajowemi, a nayberdziey środkami zaradzenia niedostatkowi skarbowemu. Ma bydź wkrótce mianowana nadzwyczayna kommissya, złożona ze 3ch znakomitych urzędnikow, którym kierunek wszystkich gałęzi administracyi publiczney, przez niejaki czas powierzony będzie. Zapowiadane dawniey z pewnością przywołanie dragomana *Argiropula*, dotąd nienastąpiło.

Kapitan Basza powrócił z większą częścią floty swojey do Dardanellow; lecz jeden oddział pod rozkazami *Reala* beja, ma przez zimę pozostać na archipelagu z eskadrami egipską i algierską; jest to środek, którego pierwiey nigdy nieużywano. Tegoroczna wyprawa morska, niemiała większych skutkow od przeszłoroczney; w ogóle jednak, była pomyślnieyszą dla floty. Wielki admirał niestracił żadnego statku; powstańcy zaś, podług bardzo umiarkowaney rachuby, stracili ich przynaymniey 15, chociaż się rzadziey niż w roku przeszłym, i ledwo z 3cią częścią czynnych podówczas okrętow, na morzu pokazywali.

Przy oblężeniu *Missolungi*, nic stanowczego, niezaszło do połowy listopada. Los tey twierdzy, którey zamknięcie od lądu baszowie skutaryyski i *Omer* przedsięwzięli, zawisł od tego, jak flotylla z Idryi, wysłana na jey oswobodzenie, w porę przybędzie, i mimo okrętow, przez kapitana baszę zostawionych, potrafi weyść do odnogi lepantskiey. Osada tameczna ma wynosić 4 do 5,000 ludzi naylepszego woyska greckiego. Chociażby wzięcie *Missolungi* żadnych skutkow na tegoroczną kampanią mieć nie mogło, byłoby atoli ważnem samo przez się i dla wpływu na umysły mieszkańców Albanii i Akarnanii.

Od granic tureckich dnia 5 grudnia.

(z teyże gazety.)

Po odbyciu kilku obrad dywanu, miano postanowić w *Stambule*, aby nie zezwolić, na wyprowadzenie woyska tureckiego z prowincyy pogranicznych. *Dżanib Effendi* miał na dywanie oświadczyć, iż Prowincye te należy uważać za zdobyte, lubo dokładnie wiadomo, iż krajowcy niebyli sprawcami zaszłych tam zaburzeń, ale tylko heteryści, chcący te prowincye opanować. Powrót kapitana baszy do *Stambułu*, bez doniesienia o podbiciu Morei, nie zostawia żadney wątpliwości o wypadku tey trzeciey morskiey wyprawy do Peloponezu.

Dnia 9. Listy z *Peru* pisane w połowie listopada, a umieszczone w gazecie norymberskiey, donoszą, iż wspólne usiłowania Barona *Ottenfels* i Lorda *Strangford*, położyły koniec zwłokom dywanu, przynaymniey do niejakiego czasu. Na dawnieysze żądania Lorda *Strangford* względem dopełnienia obietnic *Reis-Effendego*, dawano obojętne odpowiedzi, a wszelako ze strony Porty twierdzono, iż naywiększą okazuje chęć utrzymania przyjacielskich stosunkow ze wszystkiemi narodami europeyskiemi. Niewiadoma jest wprawdzie treść ostatniey noty, którą oba wspomnieni posłowie podali Reis-Effendemu; lecz ma bydź mocną i sprawiła wielkie wrażenie na Dywanie.

Eskadra grecka zbliżyła się do brzegow Azyi mnieyszey; lecz nie słychać, aby co przedsięwzięła. Inna eskadra grecka popłynęła na morze jońskie dla dania pomocy twierdzy *Missolungi*, i przecięcia związku korpusowi tureckiemu w *Patras*, z korpusem w *Lepanto* a baszą skutaryyskim. Turcy wypadają z *Patras* do przyległych okolic, rabując i wszystko pustosząc. Kilku dowódców greckich wybiera się przeciwko nim, lecz jeszcze nie wyszli. Twierdze *Koron* i *Modon* dotąd się nie poddały, lubo osada cierpi niedostatek żywności. Z *Attyki* i *Negrepontu* otrzymali grecy pomyślne wiadomości; niemożna atoli myśleć o wyprawie do Tessalii.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 28 grudnia rubel srebrny 3 rub. 28½ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 69, stary r. 11 kop. 50, imperyał r. 36 kop. 00½.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Pozew.

5 ALEXANDER Pierwszy Imperator Samowładnący całą Rossyą etc. etc. etc.

Urodzonym Adamowi Wendorfowi Podkomorzemu Ptu Słuc. i dalszym sukcessorom Stanisława Wendorfa, Ur. Franciszkowi Pileckiemu b. Prezyd. Ziem. Nowogr. Ur. sukcessorom Józefa Mokłoka Dworzanina b. S. Lit. Ur. Józefowi Borysowiczowi Assesorowi Sądu Niższego Słuc. Ur. Scholastyce Bohdanowskiey Rotm. woysk pol., Ur. Józefowi Woyniłowiczowi jako opiekunowi Józefaty Chrapowickiey Prezyd., Ur. sukcessorom Jana Strumkiewicza Rotmistrza, Ur. Angeli Obuchowiczowey Stolnikowey Mozyr., Ur. sukcessorom Andrzeja Mallewicza, Ur. sukcessorom Antoniego Kłoczkowskiego, Ur. sukcessorom Ignacego Bykowskiego Regenta w assystencyi opieki, Ur. Tekli z Odyńcow Drozdowiczowey Regen. Mozyr., Ur. Dominikowi Klimaszewskiemu Sędziemu Gran. Ptu Słuc.. Ur. sukcessorom Benedykta Haciskiego Prezydenta, Ur. Janowi Loodtowi, JXX. Bernardynom klasztoru Nieswiskiego, Ur. Felixowi Piątkowskiemu, Ur. Annie z Reytenow Gierytczowey Półkown., Ur. Iwanowi Węcławowiczowi Szamb. b. dworu pol., Ur. sukcessorom Adama Piaseckiego Majora, Ur. Julianowi Rymszy i dalszym sukcessorom Felixa Rymszy, Antoniemu lub Wincentemu Jodce, Ur. Floryanowi i samey Gaudziulewiczom Regentom, Ur. Apolinaremu Lewandowskiemu Podkom. Mozyr., Ur. Piotrowi Rajeckiemu Pół. woysk ros., Ur. sukcessorom Hilarego Matusewicza, Ur. Józefowi Lewandowskiemu Regen. Kom. Eduk., Ur. Boguszewskiemu Rotmistrzowi, Ur. Kazimierzowi Nowosielskiemu Sędz. Gran. Mozyr., Ur. Stefanowi Stroynowskiemu, i Paulinie córce jego Bielackiey, Ur. Michałowi Piotrowskiemu Prezyd. Gran. Mozyr., Ur. Antoniemu Olewinskiemu Podsęd. Ziem: Mozyr., Ur. Rozalii Owsianey Półkown. czyli jey sukcessorom, Ur. Leopoldowi i Kazimierzowi Wolskim, Ur. sukcessorom Wiktoryi Heybowiczówny, Ur. Mikołajowi i Ludowice Woyniłowiczom Chor. Ptu Nowogr., Ur. Elżbiecie Schroeterowey Sowietnikowey, Ur. Jerzemu Sokołowiczowi Sędz. Nowogr., Ur. Xaweremu Czarnockiemu Podstolemu, Ur. Michałowi Pawlukowskiemu Podkom., Ur. Marcie Trosnickiey i jey synowi z pierwszego małżeństwa, Janowi Wiernikowskiemu, Ur. Tekli Łażewskiey, Ur. Waleryanowi Ramultowi Regen., Ur. Rossadowskiey, Ur. Katarzynie Romaszkowey Rot.. Ur. Wiktoryi Bułharowskiey czyli jey sukcessorom, Ur. Anieli Hemskiey, Ur. sukcessorom Xiędza Marcina Homulickiego, Ur. sukcessorom Stanisława Mordasewicza, Ur. Tadeuszowi Poniatowskiemu, Ur. Józefowi Hryniewiczowi, Ur. Tomaszowi i Dominikowi Szantyrom, Ur. Józefowi Lewickiemu, Ur. Józefowi Strzelbickiemu, Ur. Józefowi Lewkowiczowi, Ur. I. h at wiczowi, Ur. Mateuszowi Kozakowskiemu, Ur. Jozefowi Horbatowskiemu, Marcinowi Malczewskiemu w assystencyi Pana jego, i dalszym wszystkim kredytorom, possesorom, i różnego tytułu pretensorom, oraz Ur. Alexandrze z Obuchowiczow Bernowiczowey Prezydentowey Sądow Gran. apel. Mińskiey, i jey potomstwu Emilii, Angeli, Mieczysławowi i Władysławowi w assystencyi opieki; Ur. Gasprowi Iwaszkiewiczowi kapit woysk pol., Ur. Lulewiczowey matce, synom jey Joachimowi i Ignacemu Lulewiczom porucz. woysk pol. Ur. Jozefowi Mitarnawskiemu Sęd. Gran. Nowogr. Ur. Tadeuszowi Jezierskiemu Komor. W. X. Lit. Ur. Suchockiemu Sędz. Gran. Nowogr., Ur. Ignacemu Uzłowskiemu porucz. b. woysk pol. i dalszym debitorom mającym w ręku swym fundusze summowne massy konkursowego majątku składające, pozew przed Sąd Główny Mińki 2go Departamentu z instancyi Ur. Filipa Obuchowicza b. Marszałka Mozyrskiego, z odezwą do uczynionego pod rokiem 1823 miesiąca decembra 3 dnia, w Ziemstwie Ptu Słuckiego, na taxę i Exdywizyą oswiadczenia, wynosi się w szczególności oto: iż różnoczasowie szukujące załujący dellator kredytu sumowhego, i znaydując ony u szanownych kredytorow, dopełniał nayrzetelnieyszym sposobem właściwą dla nich powinność, przez troskliwe każdemu, podług rodzaju dopominkow zadość czynienia, bez uzalenia się, ani na czas karystyiny, ani na żadną okoliczność podobieństwa w gotowym groszu opłaty nie przemagającey, lecz dziś obecny stan, który przekonywa o niedostatku powszechnym pieniędzy, gdy widzialną odkrywa niemożność wypłaty sum kapitalnych rozmaitego tytułu opisami powołujących się i powołać się mającym kredytorom, oraz possesorom i pretensorom upewnionych, ztąd zaś naysmutnieysza następność, gdy rzeczywistym zagroziła upadkiem dziś jeszcze mogącey bydź odpowiedzialney na ogólne ciężary forturnie, a nakoniec gdy wszelkie żał. delat. usiłowanie, i wynaydowane do zaspokojenia kredytorow srzodki, nie wydołały nastręczyć sposobności gotowym groszem należnych za opisami summ wypłacenia, w takim więc niepokonanym przeciwnych okoliczności zbiegu przedsiębiorąc żał. delat. funduszem nieruchomym wartością taxy wieczystey, każdemu kredytorowi i pretensorowi ofiarującym się nie mniey z kapitałow żał. dellatorowi przez różne osoby prawnie i słusznie zawinionych, uczynić odpowiedzialność za należnoście realne wszystkie swoje fundusze, bez żadney excepcyi a mianowicie majątek Janow z folwarkami Żukowszczyzną i Michałowszczyzną w powiecie Nowogródzkim w Gubernii Grodzieńskiey, i z lasem w puszczy Ostrowskiey do Janowa przydzielonym, w powiecie Słuckim położonym, majątek Nacz takoż w powiecie Słuckim w leśney pozycyi, majętność Kopciewicze, oraz Czeluszczewicze i Onosowicze w powiecie Mozyrskim Gubernii Mińskiey ubikacyą swoją mające, przez oświadczenie roku 1823 miesiąca decembra 3 dnia, w Ziemstwie Słuckim zapisane, na taxę wieczystą i exdywizyą, razem z należnościami summownemi od różnych debitorów zawinionemi, w celu dopełnienia kredytorom i pretensorom realnym satysfakcyi, oddał, lecz gdy takowa przepisami prawodawstwa wskazana i do zaspokojenia onerow koley, wymaga ustalenia, tak z kredytorami i pretensorami, jako też i debitorami nierozdzielney konkursowey rozprawy, i razem udeterminowania Taxatorsko-Exdywizorskiego Sądu, przez tę juryzdykcyą, pod którey władzą większość funduszu na odpowiedź idących ma swoje rozpołożenie, gdy oraz należyte realnym kredytorom usprawiedliwienie odnosić się powinno do wszy-

stkich funduszow, a znaczna część summowney żałgo delatora substancyi, jak wczasie pryncypalney rozprawy dowiedzionym zostanie, znayduje się w ręku obżałowanych wyżey wspomnionych debitorow, majątki swe w różnych powiatach mających, i przeto ani jedney juryzdykcyi, ani konkursowemu z kredytorami Sądowi, tez wyraźnego z nimi ukazania na jednoczasową rozprawę forum nie uległych, w stosowność z tym do uczynionego oświadczenia przedsiębiorąc żałcy delator ogólny stan massy konkursowey wykazać i nierozdzielną każdemu kredytorowi jako też pretensorowi, domierzyć z wykazać się mającego funduszu satysfakcyą, pozywa obżałowanych kredytorow i debitorow przed Sąd Główny Miński w prośbach, nadewszystko przeznaczenia Sądu Taxatorsko Exdywizorskiego z osob nie interesowanych i żadnym związkiem z osobami do proceder u wpływającemi nie połączonych, oraz juryzdykcyi tegoż Sądu w majętności Kopciewiczach w powiecie Mozyrskim sytuowaney, na pierwszym terminie zjazdu Sądu Exdywizorskiego ufundowania, a wczasie potrzeby jak Sąd Exdywizorski będzie uważał, na zjazd powtórny inne mieysce przeznaczy, uznania wieczystey funduszow nieruchomych taxy, i onych nierozdzielnie z funduszami summownemi pomiędzy kredytorow exdywizyi determinowania, połączenia debitorow żałgo dellatora do jednoczasowey w konkursowym Sądzie rozprawy, i temuż konkusowemu czyli taxatorsko exdywizorskiemu Sądowi przepisania należytych reguł, mianowicie zaś, aby inwentacyą funduszow wszystkich zastawnemi possesyami nieonerowanych sporządził, komportacyą wszelkiego tytułu dowodow, każdego kredytora i pretensora dopominek usprawiedliwiających przeznaczył, i złożenie oney w pewnym terminie sub nullitate documentorum nakazał, Komornikow powszechną ufnością zaszczyconych dla wymiaru wszelkiego gatunku ziemi pod rozdział idącey i dla poczynienia rzetelnych jey dystynkcyow naznaczył, iżby akta właściwe z kim potrzebne będą wyexpedyował, summy do massy konkursowey od różnych debitorow należne, iżby podług złożyć się mających dowodow zrekognoskował, i do funduszu ogólnego na odpowiedź idącego ułączył, na wszystkie szczegóły massę odpowiedzialną stanowiące a nieruchomym funduszem uważające się, iżby taxę wieczystą podług słuszney uwagi położył i one pomiędzy kredytorow na wieczność rozdzielił, na opłatę zaś summ od różnych debitorow do massy konkursowey wzkazać się mających, iżby terminy prawne zakreślił, i na przypadek nieopłacenia gdyby inekwitacye ad extennationem wskazał, dla zawiadomienia kredytorow, pretensorow i debitorow o potrzebie przed Sądem exdywizorskim stawania, iżby awizacyą do gazet Kur. Lit. podał, niestawającym kredytorom i pestensorom, iżby ammissyą dopominku, a debitorom ammissyą w sprawie nieważność przeciwnych dowodow zakreślił, iżby przystępując do dzieła na pierwszym zjeździe rezydencyę żałmu dellatorowi w majątku Janowie zapewnił, posługi należytey dotąd praktykującey się nie uszczuplał, i sumpt odpowiedni z majątkow pod administracyą objąć się mających przeznaczył, niemniey dalsze reguły jakie remmissyynym dekretem podług odkryć się w rozprawie mającey potrzeby zakreślone będą, aby uskutecznił, i niczego zgoła między kredytorami, pretensorami i debitorami bez rozsądzenia, nie zostawił, naostatek uchylenia wszystkich przeciwnych prawu żądań od obżałowanych przedstawić się Sądowi Głów. mogących, dozwolednia żałmu dellatorowi adcytowania wszystkich generalnie uczestników sprawy w Sądzie exdywizorskim odbywać się mającey, przez pozew edyktalny do Kur. Lit. podać się powinny, uznania żałgo dellatora bliższym do dowodu i odwodu, oraz szkod, strat i tego wszystkiego decydowania, co czasu sprawy dowiedzionym będzie, zachowując wolność poprawienia tey żałoby. Pisan roku 1823 decembra 4 dnia.

Roku 1823 mca xbra 12 dnia, Ja Woźny JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ziem. Ptu Nowogródzkiego niżey na podpisaniu własnoręcznie wyrażony, zenawam tym moim relacyynym kwitem, iż tego pozwu kopii cztery z ninieyszym autentykiem zgodnych, w sprawie JW. JPana Filippa Obuchowicza byłego Marszałka Ptu Mozyrskiego JWW., i WW. JPP. Alexandrze z Obuchowiczow Bernowiczowey Prezydentowey Sądu apellacyynego Granicznego Gubernii Mińskiey i Jey potomstwu, w asystencyi opieki w folwarku Dunayczycach na dniu 10 mca xbra jedną, Angeli z Jeleńskich Obuchowiczowey Stolnikowey Mozyrskiey, na dniu 10 tegoż mca xbra w folwarku Tuczy drugą, Adamowi Wendorfowi Podkomorzemu Ptu Słuckiego, podobnież d. 10 xbra w folwarku Hołynce trzecią, a zaś Julianowi Rymszy i dalszym sukcessorom zeszłego ś. p. Felixa Rymszy w mieście Słucku we dworku Ichmościow na d. 12 biegącego mca xbra czwartą, przed Sąd Głów. 2go Departamentu Gubernii Mińskiey wszystkim wyżey wyrażonym Jchmościom oczewisto do rąk popodawałem i o terminie rozprawawy zawiadomiłem. Jan Turowicz Woźny P. N.

Roku 1823 mca xbra 13 dnia przed aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ziem. Ptu Słuckiego, osobiście stanąwszy Woźny wyżey wyrażony, kwit relacyyny podanego pozwu urządownie zeznał. Przyjąłem zeznanie, Ignaci Kuncewicz Słuck. Ziem. Aktowy Regent.

Roku 1823 xbra 20 dnia, takowy pozew może bydź do Kuryera Litewskiego do druku przyjętym. Prezyd. Grodz. Ptu Wileńskiego Adam Dauksza.

---

3 Sąd Exdywizorski za dekretem remissyynym Ziemstwa Ptu Upitskiego, uznającym taxę i Exdywizyą funduszu W. Wilhelma Medema kapitana woysk pruskich na satysfakcyą kredytorow jego w majątku Sałatach w powiecie Upitskim położonym czynność wedle przepisu tegoż dekretu na pierwszym zjeździe zaskuteczniając, komportacyą obligow i wszelkiego tytułu dokumentow do tey sprawy należeć mogących wszystkim stronom, począwszy od 2go januaryi roku następnego 1824 do kancelaryi Ziemstwa Upitskiego z persystencyą sześcio niedzielną przeznaczył, i po ułatwieniu dalszych czynnościow na oczewistą rozprawę Sądy swoje na dzień 9 januaryi roku następnego odłożył. Ażeby więc wszystkie strony do tey spra-

wy interesowane, były zawiadomione, otem przez gazetę ogłasza i że niestawający kredytorowie amissyi ulegną czyni ostrzeżenie. Dat 1823 xbra 18 dnia.

Zgodno z postanowieniem Sądowym i że w Kuryerze Lit. umieszczono bydź może poświadczam. Sędzia Ziem. Upit. Exdywizor Fraciszek Łopaciński.

Sąd Exdywizorski.

3 Sąd Taxatorsko Exdywizorski massy WW. Siesickich w dobrach Januszewie exystujący, powodem ułatwienia wszystkich akcessoryinych kwestyów, i przesłuchania w samey sprawie obustronnych głosów, termin na ostateczne wzięcie sprawy w namowę w dniu 5 januarvi następującego 1824 roku pod warunkami amissyi i zwrotu kosztów massie za zagajenie czasu, udeterminował; i otem aby każdego z interessawanych doszła wiadomość, przez ninieyszą awizacyą uprzedzając, zarazem że od daty namowy za dni 14 wyrok oczewisty ogłoszonym zostanie, zawiadamia.

Jan Olechnowicz Ziemski Upit. i Exd. Prez. Ignacy Łopaciński Sędzia Ziem. Brasł. Exdyw. Maciey Paszkiewicz Pisarz Ziemski Ptu Upits. Exdyw. Stanisław Karczewski Regent.

Sąd Główny Lit. Wileń. 2go Departamentu przez Dekret Remissyyny r. 1818 augusta 13 dnia ustanowiony, mając przedstawione sobie dwie urzędowe skargi W. Kazimierza Walentynowicza Deputata Szlacheckiego Ptu Wileń., pierwszą w roku 1811 junii 23 do akt Ziem. Wileń. szczególniey przeciwko żydom faktorom o wymożenie wielorakich skryptow summowych nawet na imiona i nazwiska osob iemu nieznanych, bez dania pieniędzy, lub w małey kwocie zaliczonych, wniesioną; drugą w roku 1817 8bra 20 w tymże Departamencie tylko dla realnych i istotnych kredytorów, fundusze pod satysfakcyą oddającą, w sposobie konkursu ustalając sprawę, walutę obligow i wszelkiego tytułu skryptow stosownie do Konst. 1775 roku i dalszych ustaw wyśledzić i rozpoznać, a po zebraniu funduszow aktualnym kredytorom winną satysfakcyą zbliżyć polecił, skutkiem iakowego przedpisania Sąd Ziemski Ptu Wileń. Dekretem początkowym dnia 15 xbra 1823 roku ogłoszonym, między wszystkiemi stronami stawającemi i niestawającemi nawzajem kopiją z spraw uznał, a proźby W. Walentynowicza o decydowanie skrutynium i inkwizycyi wnoszone do rezolwowania po nastąpić mającey dokumentow komportacyi odłożywszy, też komportacyą wszelkich dokumentow, fundusz wyświecać zdolnych pod dokładnemi regestrami in natura, majątku zaś ruchomego, summownego et etiam leżącego na regestrze na pomienionym W. Kazimierzu Walentynowiczu przeznaczył, a nawzajem komportacyą obligów, kart, skryptow i pod wszelkim zwaniem dokumentow, również pod dokładnemi regestrami in natura na wszystkich pretensorach stosunki do funduszow W. Walentynowicza mieć mogących zadeterminował, zaś z uwagi z kim mianowicie mogą bydź decydowane przez W. Walentynowicza pretendowane akta inkwizycyi lub skrutynium, termin na komportacyą dokumentow do kancellaryi aktowey Ziem. Ptu Wileń. spełnić się sub amissione rai powinną dzień 5 maja 1824 roku zamierzył, z tem nawet zastrzeżeniem, że po takowym terminie żadne stosunki ani papiery W. Kazimierza Walentynowicza, chociażby i realne okazywały się, pod sądowe rozwiązanie zaymowanemi nie będą i wiecznemu upadkowi podlegną. żeby więc kredytorow i pretensorow W. Kazimierza Walentynowicza o zaszłym wyroku przez żadną stronę nieapellowanym doyść mogła wiadomość, i żeby ciż kredytorowie tenże zaszły wyrok w zamierzonym terminie spełnili, a do nastempnego sprawy przypadnienia pod upadkiem swych stosunkow stawali, i niewiadomością niezasłaniali się, na ten zamiar ninieysza trzykrotna do Gazet Kuryera Lit. podaje się awizacya.

Oświadczenie.

Roku 1823 mca xbra 19 dnia oświadczenie imieniem staroz. Michela Ickowicza Złotoiabkły mieszkańca swiranskiego, czyni się z następnoy okoliczności, iżalcy miał na ukaziciela przez starozakonnego Izraela Hirszowicza Bahana, na summę rubli srebr. 89 w dacie 12 xbra 1823 r. wexel, z terminem opłaty w 1824 r. dnia 20 marca przeznaczonym, ręką staroz. Berthilita tranzlatora kahału Wileń. pisany, swiadkowie na onym Leon Tomaszewicz, i staroz. Jankiel Szmerel Helprin podpisani, sobie wydany, takowy wexel na ukaziciela wydany, służący staroz. Michelowi Ickowiczowi Złotojabkły zostal zgubiony w dniu 17 xbra tegoż roku w drodze przypadkowym sposobem, jeżeliby kto znalazłszy, jako za wexlem na ukaziciela wydanym, nie powracając żałtnu, zgłaszał się do obżałgo Izraela Hirszowicza Bahana do odebrania rub. sr. 89, lub układ jaki chciał czynić: przez niniejszo oświadczenie objawia się; aby Starozakonny Izrael Hirszowicz Bahan summy za takowym wexlem nie opłacał, i w żadne układy mimo wiedzy tegoż z niskim nie wchodził, obżałgo Izraela Hirszowicza Bahana ostrzegając: w tem niniejsze oświadczenie zapisuje się; i do gazety Kur. Lit. dla wiadomości oddaje się: jako Plenipotent w imieniu aktora podpisuję się. Andrzey Jachimowicz Adw. Subsel. Wileń.

Roku 1823 xbra 19 dnia. Przed Aktami miasta Gub. Wilna stawając osobiście WJPan Andrzey Jachimowicz Adw. Subsel. Wileńskich, takowe oświadczenie wpisać do akt oddał, i że jest w aktach, świadczę. Wincenty Zolkowski vice Regent M. Wilna.

Wolno drukować Daniel Wener R. M. W.

---

3 Niżey podpisany, za obligiem w r. 1814 julii 20 d. przez Star. Leyby i Feygę Moyzeszowiczow Poznianow mając pretensyą do ich kamienicy w Wilnie na ulicy niemieckiey N. 379 oznaczoney, z ewikcyi tymże obligiem ustaloney, gdy widzi, iż sukcessorowie tych Poznianow, w processie rozpoczętym wiele odkryli kondyktowych tranzaktow, przeto iżby nikt o takową kamienicę, z nikim w żadne układy wchodzić przed uspokojeniem niżey podpisanego w należności niechciał gdyż inaczey dług na oney opierający się uspokajać przymuszony będzie, przez ninieysze ostrzeżenie wiedzieć daje. Józef Bohdziewicz.

Takowe ostrzeżenie wolno do Kuryera Lit. umieścić Wincenty Malinowski P.B.M.W.

---

3 W domie Maza na Trockiey ulicy położonym znayduje się w mieszkaniu niżey podpisanego pantaleon nowy mahoniowy, na sześć oktaw, z mechaniką angielską, zrobiony przez samego przedawcy. Jan Noack.